

În cadrul activităților de formare continuă a personalului didactic, Casa Corpului Didactic Alba organizează:

SIMPOZIONUL

„Educație pentru dezvoltare durabilă a României

- în context european”

ediția a XI-a, 06 decembrie 2019

INSTITUȚII PARTENERE

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA

LOCUL ȘI PERIOADA DE DESFĂȘURARE A SIMPOZIONULUI:

Locul: Casa Corpului Didactic Alba.

Participarea la simpozion presupune parcurgerea următoarelor etape:

- trimiterea lucrărilor pentru simpozion în intervalul de timp 21.10.2019 – 29.11.2019 și a Fișei de înscriere în conformitate cu **Art. 3 din regulament**;
- susținerea lucrării dumneavoastră în cadrul simpozionului (participare directă) în data de 06 decembrie 2019 ora 14.30 în locația Centrul de informatică din curtea Colegiului Național „HCC” Alba Iulia (etaj D);
- participarea la discuțiile purtate pe marginea celorlalte lucrări prezentate;
- la finalul simpozionului se va semna un document privind acordul dumneavoastră pentru publicarea lucrării în revista „EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI 2019”.

SCOPUL:

I. Stimularea și valorificarea interesului elevilor și cadrelor didactice pentru Dezvoltarea Durabilă a României prin activități de implementare a instrucției și educației pentru dezvoltarea durabilă a României.

II. Realizarea unei publicații on-line „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” cu ISSN 2501-3300 și ISSN-L 2069 296X pe site-ul:

<http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>, ce să cuprindă preocupările cadrelor didactice, elevilor și a altor persoane, în domeniul dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României.

ARGUMENT:

Simpozionul are ca jaloane trei principii:

1. Pe plan european s-a pornit la regândirea învățământului în sensul dezvoltării durabile a societății. În 2005, la Vilnius, miniștrii responsabili cu educația și cu mediul din țările UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) printre care și România, au adoptat într-o întâlnire la nivel înalt Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. La întâlnire a fost lansat și Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă.

„Viziunea noastră asupra viitorului este a unei regiuni care promovează valori comune precum: solidaritatea, egalitatea și respectul reciproc dintre oameni, țări și generații. Este o regiune caracterizată prin dezvoltare durabilă, vitalitate economică, justiție, coeziune socială, protecția mediului și managementul resurselor naturale, astfel încât să satisfacă nevoile generației prezente

fără compromiterea capacității viitoarelor generații de a-și satisface nevoile. Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, organizațiilor și a țărilor de a, gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni „metode și instrumente.” (citată din *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania, ONU, 2005.*)

2. Idealul educațional al școlii românești este de a asigura “dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii (Art.2, alin.3, Legea nr. 1/2011 a Educației Naționale)”.

3. Misiunea fundamentală a instrucției și educației în România este de a crea, forma, o societate prosperă; constituită din indivizi vrednici, utili lor, familiei lor și apoi societății.

4. "Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea" (Nelson Mandela). În acest sens pe site-ul Ministerului Educației Naționale, <https://www.edu.ro/educate-pentru-dezvoltare-durabila> există capitol important cu tema **Educație pentru dezvoltare durabilă**, ce cuprinde:

I. Documente strategice

[Strategia UNECE \(RO\)](#)

[Strategia UNECE \(EN\)](#)

[Declarația comună a miniștrilor mediului și educației Batumi 2016](#)

[Agenda 2030](#)

II. Resurse

[Criterii de calitate pentru școli responsabile](#)

[Ghid viață responsabilă](#)

[Global how? \(Facilitarea educației globale\)](#)

III. Educație pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

[Manual UNESCO -Educație pentru Dezvoltare Durabilă](#)

Planuri de lecții pentru obiectivele de dezvoltare durabilă (în curs de publicare)

IV. Parteneri

[Asociația Reper21](#)

V. Materiale informative:

 [Strategia UNECE pentru EDD_ versiunea in lb. romana.pdf](#)

 [Strategia UNECE pentru EDD_ versiunea in lb. engleza.pdf](#)

 [Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila. Orizonturi 2013-2020-2030.pdf](#)

 [Declaratia comuna a ministrilor mediului si educatiei Batumi 2016.pdf](#)

 [Agenda 2030 SDG.PDF](#)

 [Global how - Facilitarea educatiei globale.pdf](#)

 [manual UNESCO - Educatie pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabila.pdf](#)

 [Criterii de calitate ale scolilor dezvoltarii durabile.pdf](#)

 [Ghid-viata-responsabila.pdf](#)

În baza acestor principii și acțiuni inițiate de minister, Simpozionul „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european” ca parte a activităților de formare continuă a personalului didactic își propune să:

- faciliteze schimburile de idei și a interacțiunii dintre diferiții factori interesați de domeniul educației pentru: dezvoltare durabilă a României și pentru prosperitatea cetățenilor ei;
- faciliteze înțelegerea și conștientizarea publică privind impactul educației pentru dezvoltare durabilă a societății asupra vieții noastre de zi cu zi și să faciliteze înțelegerea modului în care această educație și cunoaștere științifică ecologică poate contribui la dezvoltarea unei societăți mai echitabile, sănătoase și mai tolerante;
- să valorifice și să promoveze potențialul creativ și inovator al cadrelor didactice și al elevilor prin exemple de bună practică utile dezvoltării durabile a României.
- ofere cadrelor didactice noi posibilități de a încorpora conceptele dezvoltării durabile în procesele de reformă a educației;
- sporească atractivitatea profesiei de cadru didactic prin diminuarea sentimentului inutilității muncii didactice pentru societatea din care fac parte elevii;
- identifice și promoveze specificul cultural și spiritual a spațiului carpato-danubiano-pontic punându-l în valoare ca resursă a dezvoltării și prosperității acestuia;
- readucă dascălul în centrul vieții localității, ca exponent de încredere, prin identificarea acestuia cu interesele acesteia. Cadrul didactic să-și găsească utilitatea în obște, să fie un inițiator, promotor și catalizator al forțelor latente locale și să devină capabil de a le pune în valoare în vederea bunăstării societății;
- conserve unitatea culturală și spirituală a spațiului carpato-danubiano-pontic și afirmarea identității acestuia în spațiul european;
- reorienteze programele de educație existente în vederea dezvoltării durabile a României;
- inițieze și asigure programe de formare pentru dezvoltarea durabilă a României;
- aducă în centrul atenției cadrelor didactice, elevilor și societății implicațiile sociale ale neglijării educației pentru dezvoltare durabilă.

Cum de altfel este firesc o astfel de temă de la bun început poate declanșa o mulțime de nedumeriri și întrebări, un șir de „De ce-uri?”. Fără a avea pretenția epuizării subiectului, schițăm în Anexa nr. 1 câteva întrebări și răspunsuri necesare focalizării lucrărilor simpozionului în folosul renașterii economice și morale a acestui spațiu carpato-danubiano-pontic.

Cei care doresc să cunoască și alte opinii vor găsi revistele cu materialele simpoziunilor din anii anteriori pe site-ul CCD: <http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>

OBIECTIV GENERAL:

Îmbunătățirea calității și performanței învățământului, evaluate prin dezvoltarea socio-economică a țării.

OBIECTIVE SPECIFICE:

1. *Creșterea calității și performanței procesului instructiv-educativ prin:*
 - Stimularea interesului elevilor și a cadrelor didactice pentru dezvoltare durabilă;
 - Creșterea interesului față de realizările în domeniul socio-economic;
 - Stimularea interesului elevilor și a cadrelor didactice pentru informare;
 - Stimularea creativității elevilor și a cadrelor didactice prin realizarea de eseuri, lucrări științifice etc. pe teme de dezvoltare durabilă a țării;
 - Îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a aspectelor de dezvoltare socio-economică a țării și în lume prin explorări pe internet și nu numai;
 - Realizarea unor schimburi de idei între elevi și cadre didactice din diferite unități de învățământ din țară.
2. *Stimularea cercetării științifice în școli prin:*
 - Familiarizarea cu diverse etape ale cercetării științifice (documentare, selectare bibliografie, realizare lucrări științifice cu temă prestabilită, etc.);
 - Participarea la o sesiune de comunicări de înalt nivel științific, inclusă într-un domeniu de maximă importanță pentru viitorul omenirii;

3. *Stimularea inovației, creației în domeniul științelor exacte și ingineresti printre elevi și cadre didactice. Descoperirea, încurajarea și mediatizarea de idei, activități etc. ce să contribuie la dezvoltarea socio-economică a țării.*
4. *Conștientizarea părinților și a comunității de calitatea muncii desfășurate de elevi și cadrele didactice.*
5. *Formarea de competențe necesare dezvoltării durabile a României.*

GRUPUL TINTĂ: simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice, elevilor și a altor persoane preocupate de dezvoltarea durabilă a României.

TEMATICĂ

1. Mediul în viața omului. Abordări cetățenești europene și românești.
2. Educației pentru dezvoltare durabilă a României și profesia didactică.
3. Cunoașterea elevilor, etapă premergătoare necesară în procesul de educație pentru dezvoltare durabilă. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale elevilor de a contribui la dezvoltare durabilă a locurilor natale.
4. Performanțe educaționale din punctul de vedere al Educației pentru dezvoltare durabilă a României.

Calitate – performanță – utilitate – valoare în UE.

Calitate – performanță – utilitate – valoare în România.

Competențe necesare; competențe inutile dezvoltării socio-economice/prosperității țării.

5. Strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul activității didactice de specialitate în funcție de criteriile de calitate și performanțe educaționale ce reies din Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabila. Strategii didactice utile și eficiente în sprijinul dezvoltării durabile a României.

6. Educației pentru dezvoltare durabilă a societății românești și gestionarea timpului școlar.

7. Educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale ca motivație a învățării.

8. Strategii didactice de evaluare în sprijinul dezvoltării durabile a României.

Elemente de deontologie a evaluării educaționale în context european și românesc.

Evaluarea elevilor în contextul dezvoltării durabile a societății românești.

9. Integrarea Educației pentru dezvoltare durabilă în contextul local.

Cunoașterea comunității autohtone și a aspirațiilor pentru dezvoltare durabilă. Cunoașterea nevoilor comunității românești

Activități curriculare și extra-curriculare în contextul local utile dezvoltării durabile a societății românești .

10. Transformarea educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.

SECTIUNI de prezentare a lucrărilor pe teme de dezvoltare durabilă a României:

- I. Eseuri, comunicări.
- II. Proiecte, parteneriate, schimburi de experiență - exemple de bună practică, de creativitate didactică.

Lucrările pot fi realizate și de echipe de elevi dar coordonate de un profesor; se încurajează prezentarea proiectelor practice și utilizate la clasă sau în comunitate pentru a favoriza dezvoltarea durabilă a comunităților autohtone.

EVALUAREA SIMPOZIONULUI:

- Prin numărul de participanți;
- Impactul în rândul elevilor și cadrelor didactice;
- Calitatea lucrărilor primite;

- Publicarea lucrărilor pe site-ul:
<http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>

ECHIPA DE ORGANIZARE:

Profesor Bărbuleț Narcisa- Ioana, Director Casa Corpului Didactic Alba
Profesor Dărămuș Eugenia Marcela, Inspector Școlar General ISJ Alba
Profesor metodist Nandrea Maria
Profesor metodist Oros Ligia Elena
Profesor metodist Crișan Monica
Profesor metodist Jude Laurențiu
Bibliotecar Onișoru Viorica
Economist Rîmba Sava
Secretar Ota Silvia
Informatician Popa Ioan

Coordonator al simpozionului: Profesor metodist Jude Laurențiu

REGULAMENT DE PARTICIPARE:

Art. 1. Alin. 1. La simpozion poate participa orice elev, cadru didactic și specialist în dezvoltare durabilă a țării care dorește ca preocupările lui privind dezvoltarea durabilă a României să fie cunoscute de publicul larg prin intermediul Editurii „Universul școlii” a CCD Alba,

Alin. 2. Autorul/autorii prin trimiterea lucrării la adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, solicită ca lucrarea să fie publicată în on-line în publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” pe site-ul: <http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>:

Alin. 3. La simpozion poate participa orice elev, cadru didactic și specialist în dezvoltare durabilă a țării care se înscrie cu lucrări în termenul stabilit și respectă regulamentul de organizare și desfășurare a simpozionului.

Art. 2. Lucrările vor fi acceptate dacă:

- se vor încadra în tematica dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României;
- sunt trimise la CCD Alba, la adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, începând din data de **21.10.2019 până în data de 29.11.2019**;
- respectă regulamentul de participare.

Art. 3. Lucrarea se trimite numai în format electronic Word însoțită de Fișa de înscriere completată și scanată (Anexa nr. 2) la adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, ca fișiere atașate. Ca fișier atașat se trimit și prezentările PowerPoint nu mai mari de 4 MB.

Trimiterea lucrării pe adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com exprimă acordul autorului / autorilor pentru dreptul CCD Alba de a publica materiale, sau părți din material, în revista proprie sau pe site-ul: <http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>

Art. 4. Lucrările vor reliefa preocupările cadrelor didactice, elevilor etc. în domeniul dezvoltării durabile și educației pentru dezvoltare durabilă a României, sub formă de :

- eseuri, referate și comunicări;
- comunicări pe teme de proiecte, parteneriate, schimburi de experiență, exemple de bună practică, de creativitate didactică etc.;
- experimente și observații;
- afișe, postere, lucrări, prezentări Power Point, creații artistice cu teme de dezvoltare durabilă .

Art. 5. Fiecare lucrare va avea scris pe ea: **autor, titlu și secțiunea** la care participă lucrarea. La autor: numele și prenumele autorului; profesia/ funcția; instituția unde lucrează/unitatea de învățământ; profesorul îndrumător al elevului (în cazul în care autorul este elev).

Art. 6. Redactarea lucrărilor. Lucrările trimise (cu excepția: lucrări de artă plastică, postere, afișe, planșe, caricaturi, benzi desenate, prezentări Power Point) vor fi tehnoredactate pe calculator, cu următoarele caracteristici:

- Format pagină A4;
- Margini: stânga – 2,5 cm; sus, jos și dreapta – 2 cm;
- Textul va fi tehnoredactat cu diacriticele limbii române (ă, î, â, ș, ț);
- Font Times New Roman, mărime font 12, spațiere la un rând;

Lucrarea integrală maxim 3 pagini, Microsoft Word.

BIBLIOGRAFIA: se vor consemna (3-4 titluri) la sfârșitul lucrării în următoarea ordine: nume, prenume, autor, titlul lucrării, oraș, editura, an.

Lucrările primite se vor constitui într-o colecție cu **ISSN 2069 – 296x**.

Nu introduceți note de subsol și nu numerotați paginile. Lucrările care nu respectă condițiile de tehnoredactare nu vor fi acceptate la simpozion.

Organizatorii așteaptă lucrări practice, originale, de creativitate, aplicabile în contextul local!

Art. 7. Fișa de înscriere (numai fișa de înscriere în original pe suport de hârtie) se va trimite la Casa Corpului Didactic Alba, Alba Iulia, Str. Gabriel Bethlen, nr. 7, Cod 510009, Tel. 0258/826147, până cel târziu 19.11.2019.

Autorii se vor interesa dacă lucrarea și fișa de înscriere au ajuns la destinație.

Art. 8. Autorul în momentul în care a trimis materialul pe adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, se obligă să fie de **acord cu publicarea materialului trimis pe pagina web a CCD Alba, și să-și asume responsabilitatea celor scrise în materialul trimis spre publicare. Responsabilitatea celor scrise revine exclusiv autorului / autorilor, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a drepturilor de autor, editura „Universul Școlii” Alba nefiind implicată financiar în eventualele litigii. Copy right-ul va fi asigurat de către autor. Materialele primite nu se restituie autorilor.**

Art. 9. Organizatorii simpozionului își rezervă dreptul de a nu accepta lucrările care după opinia lor nu respectă tematica propusă și condițiile de tehnoredactare. Aceste lucrări nu vor fi publicate și nici nu se vor acorda diplome autorilor. Nu se admit lucrările prezentate la ediția anterioară.

Art. 10. Participanții, cu lucrările acceptate de comisia de jurizare, vor primi diplome de participare. Publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României” va fi accesibilă on-line în luna ianuarie 2020.

ORGANIZARE: Materialele vor fi prezentate, fără a depăși 10 minute. Prezentările pot fi realizate în PowerPoint, inclusiv cărțile.

- Organizatorii vă pun la dispoziție calculatoare, videoproiector, ecran.
- Cheltuielile de transport până la Alba Iulia și retur vor fi suportate de participanți.

PERSOANE DE CONTACT:

1. Casa Corpului Didactic Alba, Alba Iulia, Str. Gabriel Bethlen, nr. 7, Cod 510009, Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101, E-mail: ccdab@yahoo.com

2. Profesor metodist Jude Laurențiu, e-mail: jude_laurentiu@yahoo.com

E-mail simpozion: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com

Director CCD Alba
Prof. Bărbuleț Narcisa-Ioana

ANEXA nr. 1

"Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea"
(Nelson Mandela)

„Când rătăcești, rămâi în voia drumului, nu drumul în voia dumitale” Calistrat Hogaș; și atunci altă soluție nu este decât: „Când rătăcești, pentru a-ți regăsi drumul te întorci de unde ai plecat!”

În acest sens pe site-ul Ministerului Educației Naționale, <https://www.edu.ro/resurse-educationale>, există un capitol important cu tema **Educație pentru dezvoltare durabilă**, ce cuprinde:

1. Criterii de calitate ale școlilor dezvoltării durabile;
2. Engaging youth in Sustainable Development;
3. Tools for ESD Schools - Reflective Methods for School Partnerships on Education for Sustainable Development;
4. Declarația comună a miniștrilor educației și mediului pentru educație pentru dezvoltare durabilă, 10-12 octombrie 2007, Belgrad;
5. Strategia UNECE pentru Educație pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania (versiunea în limba română, versiunea în limba engleză).

„Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi
Și ai cu toate astea-n față
De-a pururi ziua cea de azi.”

(Cu mâine zilele-ți adaogi... de [Mihai Eminescu](#))

Pe axa timpului, ce vine de la începuturile omenirii, trecând prin secolul al XXI-lea spre viitor, în fiecare punct al ei avem un „azi” și o societate „contemporană” a aceluia azi, în care oamenii își trăiesc prezentul respectiv. Pe axa timpului momentul „contemporan” devine un reper relativ pentru a delimita un „azi trecut” de un „azi viitor”. Dar orice trecut și viitor are „contemporanul” său. Acest reper relativ al „contemporaneității” zilei de „azi” este decisiv pentru evoluția omenirii, prin consecințele acțiunilor „contemporanilor” de azi asupra destinului oferit „contemporanilor” de mâine.

Permanenta relativă societate contemporană (al oricărui moment istoric: antichitate, ev mediu etc.) cunoaște pentru trăitorii ei o dorință „vitală de a crește”, de a se afirma ca și competentă în a-și ocupa propriul loc în multimilenara existență a umanității, prin desprinderea de trecut (de multe ori în mod revoluționar) și de a-și construi propria identitate (de multe ori imitând-o pe alta), devenind astfel creatori competenți de „o nouă identitate”. Acest „nou” contemporan

relativ este „motorul” care caută să revoluționeze toate vechile domenii ale societății, de la domeniul cunoașterii științifico-tehnice până la domeniul spiritual. Dar, vrând-nevrând, fiecare generație este obligată să-și trăiască propriul prezent; și să-și supună realizările aprecierilor celor de mâine, când ziua de mâine va deveni ziua de azi; și noul de azi mâine va fi vechi!

Este cert, dovedit prin însăși existența noastră, „contemporanii” în oricare secol s-ar afla, pentru a-și crea propria identitate, nu au fost incompetenți și nu au pornit de la zero ci au valorificat în mod competent moștenirile „contemporanilor de ieri”. La rândul lor „contemporanii de azi” doresc să lase moștenire „contemporanilor de mâine” realizările pe care le consideră importante pentru generațiilor viitoare, în speranța că acestea le vor fi utile. O analiză atentă a evoluției omenirii de-a lungul secolelor, nu ne lasă să nu remarcăm, că există o anumită durabilitate, continuitate peste timp a realizărilor omenirii, care însă au îmbrăcat diferite „haine” pentru a da o nouă identitate „contemporanilor” respectivi. Cele care au fost specifice numai unui anumit secol, au fost efemere și au dispărut odată cu secolul respectiv, iar lumea le-a uitat.

La fel în instrucție și educație remarcăm presiunea „contemporaneității de moment” prin dispariția unor elemente instructiv educative și apariția unora noi, în paralel cu păstrarea altora de-a lungul secolelor. Dezvoltarea economică progresivă, secol după secol, este o dovadă că școala, în esența ei instructiv-educativă, a format absolvenți competenți, activi, receptivi față de nou și care singuri sau în echipă au contribuit la progresul omenirii. Nu trebuie uitat că marile descoperiri, chei de boltă ale științelor exacte, au fost realizate în secolele trecute de oameni formați de către școlile de atunci; școli ce au format cercetători cu care omenirea și azi după sute de ani se mândrește, apreciind competențele pe care școala de atunci a reușit să le implementeze.

„ Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi si noua toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teama,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.
.....”
(Glossa de Mihai Eminescu)

Nici secolul al XXI-lea nu poate face excepție pentru contemporanii lui care sunt preocupați să-și inventeze propria identitate. Se pare că spre deosebire de contemporanii secolelor precedente suntem mai grăbiți, nu avem atâta răbdare cu curgerea timpului, dorim „schimbări profunde și rapide”, cu o viteză a schimbărilor într-o creștere exponențială, creștere ce revoluționează toate domeniile, inclusiv instrucția și îndeosebi educația. Nu este exclus că, probabil, o viteză crescută favorizează apariția și a unor „derapaje pe măsură”, poate chiar mai profunde decât în alte „contemporaneități trecute”.

La fel și-n instrucție și educație, prezentul secolului XXI ne propune o nouă pedagogie a unui demers didactic „integrat”, "centrat pe elev" și „incluziv” toate într-o abordare inter/transdisciplinară care să țină cont de posibilitățile reale ale elevului de a „performa”, de a deveni competent, într-o societate a viitorului așa cum noi contemporanii ne-o imaginăm complexă și imprevizibilă (cum de fapt și-a imaginat tot timpul viitorul orice „contemporan” de-a lungul timpului)

Toate aceste temeri (probabil pe care le-au avut și alți contemporani ai secolelor trecute și care au o justificarea istorică prin dispariția unor culturi și civilizații), au adus un nou concept în atenția omenirii, privind o nouă orientare a acțiunilor societății umane contemporane; spunem acum o orientare spre o dezvoltare durabilă; concept care l-am dori să nu aibă numai un rol de simbol politic.

La fel ca în orice domeniu al societății și școala, după un derapaj prin care a „aruncat” peste graniță un număr imens de absolvenți valoroși, va trebui să-și reorienteze activitatea educativ-instructivă spre dezvoltarea durabilă a societății dezvoltând elevilor abilități, deprinderi și competențe cu care absolvenții să poată participa în mod real la dezvoltarea societății și nu în ultimul rând educației, comportamente și atitudini constructive (cum de fapt s-a întâmplat și în secolele trecute când alți absolvenți au fost cei ce au contribuit la progresul social-economic autohton). Evident că toate cele prezentate anterior nu pot fi realizate în absența cunoștințelor și aici școala are obstacole imense ca urmare a raportului subunitar dintre timpul cu o curgere imuabilă aflat la dispoziția omului și cantitatea de informație existentă la un moment dat; cantitate de informație pe care, la comanda „contemporanilor”, cadrele didactice trebuie să o transforme în cunoștințe, atitudini, priceperi și deprinderi acumulate în „ghiozdanul” elevului. Raportul limitativ timp/achiziții aduce în fața instituțiilor de învățământ, ca probă hotărâtoare a competenței acestora, capacitatea de a selecta din noianul informațiilor existente la un moment istoric dat, pe acelea pe care tinerii în viața lor biologică vor avea timp să le transforme în cunoștințe, atitudini, priceperi și deprinderi ce vor putea să le utilizeze efectiv în viața reală, fiindu-le necesare lor și urmașilor lor pentru ca societatea în care trăiesc să prospere, și ei să prospere odată cu ea.

Timpul trecut este un bun pierdut, dacă nu l-ai trăit cum ai fi vrut...! Marea problemă de viață, pe care puțini pot să o rezolve, este că „nu știm ce trebuie să fi vrut” decât atunci când ni s-a epuizat „timpul ce ni s-a dat” și poate nici atunci. Un motiv al incapacității de a rezolva această problemă, constă și în lipsa, pentru unii decidenți, a unui sistem de referință acceptabil, cu toate că el există. Acest sistem de referință este „axa timpului”, sistem în care indivizii trăitori ai momentului numai pentru ei sunt implacabil muritori; nemuritori sunt numai cei ce trăiesc pentru urmași, și urmașii urmașilor lor.

Timpul ca resursă epuizabilă pentru viața unui om, intervine drastic ca factor limitativ și nu-i mai permite individului să-l mai recupereze. Dacă la irosit folosindu-l pentru achiziții inutile e un bun pierdut; nu-l va putea să-l depună la bancă pentru a-l folosi mai târziu. Gestionarea eficientă a timpului ca resursă ne obligă să avem o viziune pe termen lung asupra utilului și inutilului în instrucția și educația unui tânăr aparținând unei „societăți contemporane” ce se vrea prosperă.

Procesul de identificarea utilului și inutilului este condiționat de existența unui sistem de referință, care nu poate fi altul decât „axa timpului” cu sensul: cauză în prezent – cu efect în viitor. „Contemporanii” hotărăsc pe termen lung soarta urmașilor, urmașilor lor. „Contemporanii” aleg: regresul comunității, în cel mai rău caz extincția ei; sau evoluția spre o dezvoltare durabilă

În mod obiectiv o școală normală va implementa acele cunoștințe și dezvoltă, respectiv forma mentalității, atitudini, abilități, priceperi și deprinderi valabile pe termen lung pentru a asigura sustenabilitatea dezvoltării societății.

Acest factor limitativ, timpul, ne atenționează că prin instrucție și educație nu este timp de a dezvoltă competențe la voia întâmplării și nici de a acumula cunoștințe inutile în mod haotic și nici de a forma abilități și deprinderi ce nu contribuie la prosperitatea omenirii. Nici experimente ratate nu sunt acceptabile pentru că timpul și oamenii nu mai pot fi recuperați; nu ne mai putem întoarce în timp să o luăm din nou de la capăt de unde s-a greșit.

Ca urmare noua orientare în prezent, spre Dezvoltare durabilă, se pare că ne oferă o soluție bună pentru viitorul omenirii.

Se subînțelege că: dezvoltarea durabilă nu trebuie implementată prin noi generații de sacrificiu, ci printr-o convergență de acțiuni ce să faciliteze dezvoltarea economică a societății în care tinerii în prezent și urmașii lor în viitor să-și găsească cu mulțumire locul. Evident pentru aceasta tinerii încă de pe băncile școlii trebuie să cunoască constrângerile libertății spațiului în care trăiesc: respectul pentru semenul său indiferent de cultura acestuia, munca pentru prosperitate, protecția mediului și să devină competenți în aplicarea acestora

Pentru că, pentru prosperitatea individului și societății în prezent și în viitor, Educația pentru dezvoltarea durabilă este o necesitate; **prin mentalitățile formate** este vitală pentru **dănuirea omenirii; prin înțelegerea problemele socio-economice individuale și colective pe termen lung**

va duce la formarea de competențe ce să-i permită să identifice soluții personale și colective sustenabile, adaptate la contextul actual și viitor.

Educația pentru dezvoltare durabilă ca și concept vine să corecteze un „drapaj” din trecut al educației și instrucției, reorientând instrucția și îndeosebi educația pe un nou parcurs de învățare util, coerent și complet pentru succesul elevului ca adult într-o „contemporaneitate a lui” mai târziu pe „axa timpului”. Instrucție și educație ghidată de principiile dezvoltării durabile, sintetic puse de Delavrancea în gura lui Ștefan cel Mare „Țara n-a fost a strămoșilor mei, n-a fost a mea și nu e a voastră, ci a urmașilor voștri ș-a urmașilor urmașilor voștri în veacul vecilor...” (text adaptat) este un obiectiv major. Realizarea acestei corecții pe axa timpului posibilă numai cu cadre didactice conștiente de deplasarea contemporaneității pe axă cât și a firului constituit prin împletirea valorilor reale din preistorie, trecând prin prezent ca bază pentru viitor.

„Contemporaneitatea”, oricare ar fi ea, nu a găsit o variantă optimă a dezvoltării durabile, a fost și este deschisă pentru a recepta variante probabile, cu căderi, urmate de ridicări și mersuri mai departe, pentru că timpul nu stă și „contemporaneitățile” se succed, în paralel cu viziunile corespunzătoare asupra „binelui social”. Cadrele didactice ca și contribuabile la acest bine social, nu pot rămâne indiferente și în afara acestor confruntări de idei cu consecințe majore asupra societății umane. Astfel că un simpozion pe această temă, ca deschizător de noi orizonturi de gândire, ca o redeschidere de energii autentice, constructive, ce vin din trecut spre viitor, consider că este bine venit, cu un efect de formare continuă pe termen lung.

Simpozionul are ca jaloane trei principii:

1. Pe plan european s-a pornit la regândirea învățământului în sensul dezvoltării durabile a societății. În 2005, la Vilnius, miniștrii responsabili cu educația și cu mediul din țările UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) printre care și România, au adoptat într-o întâlnire la nivel înalt Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. La întâlnire a fost lansat și Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă.

„Viziunea noastră asupra viitorului este a unei regiuni care promovează valori comune precum: solidaritatea, egalitatea și respectul reciproc dintre oameni, țări și generații. Este o regiune caracterizată prin dezvoltare durabilă, vitalitate economică, justiție, coeziune socială, protecția mediului și managementul resurselor naturale, astfel încât să satisfacă nevoile generației prezente fără compromiterea capacității viitoarelor generații de a-și satisface nevoile. Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, organizațiilor și a țărilor de a, gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni „metode și instrumente.” (citată din *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania, ONU, 2005.*)

2. Idealul educațional al școlii românești este de a asigura “dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii (Art.2, alin.3, Legea nr. 1/2011 a Educației Naționale)”.

3. Misiunea fundamentală a instrucției și educației în România este de a crea, forma, o societate prosperă; constituită din indivizi vrednici, utili lor, familiei lor și apoi societății.

În baza acestor principii, Simpozionul „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european” ca parte a activităților de formare continuă a personalului didactic își propune să:

- faciliteze schimburile de idei și a interacțiunii dintre diferiții factori interesați de domeniul educației pentru: dezvoltare durabilă a României și pentru prosperitatea cetățenilor ei;
- faciliteze înțelegerea și conștientizarea publică privind impactul educației pentru dezvoltare durabilă a societății asupra vieții noastre de zi cu zi și să faciliteze înțelegerea modului în care această educație și cunoaștere științifică ecologică poate contribui la dezvoltarea unei societăți mai echitabile, sănătoase și mai tolerante;
- să valorifice și să promoveze potențialul creativ și inovator al cadrelor didactice și al elevilor prin exemplele de bună practică utile dezvoltării durabile a României.
- ofere cadrelor didactice noi posibilități de a încorpora conceptele dezvoltării durabile în procesele de reformă a educației;
- sporească atractivitatea profesiei de cadru didactic prin diminuarea sentimentului inutilității muncii didactice pentru societatea din care fac parte elevii;
- identifice și promoveze specificul cultural și spiritual a spațiului carpato-danubiano-pontic punându-l în valoare ca resursă a dezvoltării și prosperității acestuia;
- readucă dascălul în centrul vieții localității, ca exponent de încredere, prin identificarea acestuia cu interesele acesteia. Cadru didactic să-și găsească utilitatea în obște, să fie un inițiator, promotor și catalizator al forțelor latente locale și să devină capabil de a le pune în valoare în vederea bunăstării societății;
- conserve unitatea culturală și spirituală a spațiului carpato-danubiano-pontic și afirmarea identității acestuia în spațiul european;
- reorienteze programele de educație existente în vederea dezvoltării durabile a României;
- inițieze și asigure programe de formare pentru dezvoltarea durabilă a României;
- aducă în centrul atenției cadrelor didactice, elevilor și societății implicațiile sociale ale neglijării educației pentru dezvoltare durabilă.

Cum de altfel este firesc o astfel de temă de la bun început poate declanșa o mulțime de nedumeriri și întrebări, un șir de „De ce-uri?”. Fără a avea pretenția epuizării subiectului, schițăm în continuare câteva întrebări și răspunsuri necesare focalizării lucrărilor simpozionului în folosul renașterii economice și morale a acestui spațiu carpato-danubiano-pontic.

Cei care doresc să cunoască și alte opinii vor găsi reviste cu materialele simpoziunilor din anii anteriori pe site-ul CCD: <http://www.ccdab.ro/Editura/simpozioane%20online.html>

I. De ce dezvoltare durabilă?

„Criza prin care trece omenirea în acest început de secol nu se rezumă doar la probleme economice. Societatea actuală resimte o pierdere a valorilor spirituale și pare să împingă oamenii spre o viață automatizată, care înăbușește trăirea... omul ajunge, poate mai repede ca oricând, să se întrebe care este rostul vieții sale.” (Teodor Nițu). Ca urmare criza mondială actuală este un rezultat al unor evoluții economice și sociale generate de o insuficientă capacitate predictibilă a specialiștilor privind consecințele acțiunilor umane asupra viitorului planetei Pământ, datorită unor mari deficiențe într-o educație pentru dezvoltare durabilă a omenirii.

Schimbările din secolele trecute, realizate sub presiunea marilor descoperiri științifice, au produs mari distrugerii în culturile și civilizațiile populațiilor cu efecte care pun sub semnul întrebării, în timp, însăși dănuirea omenirii. Presiunea acestor noutăți ale progresului a dus la transformări creatoare de noi nevoi și motivații în paralel cu dispariția altora; au apărut valori iar alte entități și-au pierdut valoarea. Rapiditatea cu care aceste schimbări s-au derulat nu a mai permis demonstrarea validității și utilității acestora. În prezent diverse organisme internaționale solicită o reevaluare a efectelor acestor transformări. A apărut în politica mondială un nou concept, cel al dezvoltării durabile

În mod firesc marile realizări în domeniile științei și tehnicii au indus și-n învățământ schimbările corespunzătoare, noi ierarhii ale valorilor în paralel cu noi tehnologii educaționale,

numai cadrele didactice și-au păstrat oficial rolurile și funcțiile de coordonatori și catalizatori ai eforturilor educaționale. Ritmul schimbărilor însă a impus activității cadrelor didactice un dinamism sporit, o distributivitate extinsă față de problemele școlii și ale societății și o adaptare rapidă, personală și profesională, la permanentele noi solicitări determinate de funcționalitatea socială. Comanda politică și socială a momentului istoric respectiv impunea cadrelor didactice o permanentă activitatea de reformare în concordanță cu nevoile celorlalți parteneri sociali și la nivelul de performanță cerut de aceștia. Se impunea o anumită pregătire psihopedagogică, metodică și de specialitate care să promoveze anumite abilități, atitudini, mentalități, competențe etc. care de multe ori constituiau factori perturbatori ai echilibrului firesc natural în care își derulau existența elevii și părinții.

Ideal ar fi fost ca toate aceste reformări să aibă un caracter anticipativ și util societății, încât:

- să conducă la realizarea unei dezvoltări durabile a societății;
- să anticipeze schimbările politico-sociale;
- să dezvolte competențele profesionale al personalului didactic, competențe de ordin declarativ, practic-aplicativ și contextual cu utilitate la prezent și viitor;
- să formeze cadre didactice capabile de a realiza un demers didactic util elevilor în vederea obținerii succesului școlar și social încât copiii să vină cu dragoste la școală din dorința de a deveni adulți responsabili, autonomi, de succes personal, utili societății și ca urmare mulțumiți, într-o comunitate prosperă.

Din punct de vedere istoric suntem din nou într-un moment când se redirecționează viitorul: Suntem în epoca în care se impune un nou concept „Dezvoltarea durabilă ” care în mod firesc va declanșa noi reforme în învățământ și societate.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene (2001) și Noua Strategie de Dezvoltare Durabilă (2006) urmărește, alături de Strategia de la Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă, să contribuie la o Europa mai prosperă, mai curată și mai corectă.

Tratatul Uniunii Europene prevede integrarea dezvoltării durabile în toate politicile europene, astfel încât acestea să contribuie de-o manieră integrată la îndeplinirea obiectivelor economice, sociale și de mediu.

Pe plan european s-a pornit la regândirea învățământului în sensul dezvoltării durabile a societății. În 2005, la Vilnius, miniștrii responsabili cu educația și cu mediul din țările UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) printre care și România, au adoptat într-o întâlnire la nivel înalt Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. La întâlnire a fost lansat și Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă.

„Viziunea noastră asupra viitorului este a unei regiuni care promovează valori comune precum: solidaritatea, egalitatea și respectul reciproc dintre oameni, țări și generații. Este o regiune caracterizată prin dezvoltare durabilă, vitalitate economică, justiție, coeziune socială, protecția mediului și managementul resurselor naturale, astfel încât să satisfacă nevoile generației prezente fără compromiterea capacității viitoarelor generații de a-și satisface nevoile. Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, organizațiilor și a țărilor de a, gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.” (citată din *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania, ONU, 2005.*)

Strategia UNECE reprezintă un instrument practic pentru promovarea dezvoltării durabile prin intermediul educației. La Vilnius, a fost adoptat totodată cadrul de implementare al strategiei și a fost înființat un comitet de conducere și un grup de experți pentru indicatori pentru coordonarea și revizuirea implementării strategiei.

Obiectivul strategiei este de a încorpora temele cheie ale dezvoltării durabile în toate sistemele de educație. Aceste teme includ o varietate de subiecte, precum eradicarea sărăciei, pacea, etica, democrația, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, echitatea socială, diversitatea culturală, economia, protecția mediului, managementul resurselor.

Deceniul 2005 – 2014 a fost declarat Deceniul Națiunilor Unite de Educație pentru Dezvoltare Durabilă, fapt ce subliniază importanța mondială a acestui demers didactic cu un impact profund asupra culturii contemporane și are drept obiectiv general integrarea principiilor, valorilor și practicilor specifice dezvoltării durabile în toate aspectele educației și învățării, cu scopul de a încuraja modificările de comportament care să ducă la crearea unui viitor durabil în ceea ce privește integritatea mediului, viabilitatea economică și o societate dreaptă pentru generația actuală și cele viitoare.

II. De ce dezvoltare durabilă a României?

„Trăim într-o lume cu o mie de posibilități sau niciuna. O lume în care am ajuns să uităm cine suntem. Trebuie să începem cu noi, să redescoperim ce-i al nostru. Valorile, tradiția, cărțile cu care am crescut.” (M. Pâslaru)

Într-adevăr în ultimii ani preocupați de diversele integrări în diverse culturi s-a uitat de propria noastră cultură, de propriile noastre idealuri, încât s-a reușit implementarea unui haos cultural cu pseudo-nevoile și pseudo-valorile corespunzătoare care vor asigura un viitor dificil și nesigur generațiilor viitoare.

Fără a avea pretenția epuizării listei cu dificultățile cu care se confruntă în prezent societatea românească, din lungă listă identificăm câteva cu consecințe majore:

- o scădere drastică a populației tinere, apte de muncă, cât și cu o scădere a calității pregătirii profesionale a acesteia;
- un atac cultural și economic fără precedent asupra satelor, ce pune în pericol însăși existența acestora;
- o agresiune pseudo-culturală de o forță nimicitoare, creatoare de haos cultural ce duce la dispariția culturii autohtone, la pierderea specificului societății carpato-danubiano-pontice, degradingoladă morală, prăbușire economică și sărăcie;
- transformarea mediului înconjurător de multe ori într-un coș de gunoi, cu resturi nereciclabile, ce pun în pericol însăși existența vieții în biotopul respectiv, ca urmare a transformărilor ireversibile a ecosistemelor;
- o criză morală a locuitorilor acestui spațiu geografic, fără precedent în istorie.

O mare parte din aceste dificultăți au fost inexistente în obștile autohtone, într-un trecut destul de apropiat, datorită unei dezvoltări culturale durabile cu un rol stabilizator și benefic în funcționarea sistemului social și economic, îndeosebi în mediul rural. „Analiza visurilor i-a arătat lui Jung că inconștientul nostru este bântuit de teme mitologice, de zei și de diavoli, de uriași, de magicieni, de strigoi. Aceste imagini, pe care Jung le numește **arhetipuri**, se regăsesc în toate religiile primitive, în poveștile cu zâne, în legendele tuturor folclorurilor. Astfel, inconștientul nostru ar fi cufundat <<în sufletul colectiv istoric>>. El ar moșteni aceste imagini ancestrale, venite din cele mai îndepărtate epoci și care, de la nașterea noastră, ar fi prezente în fiecare dintre noi. Inconștientul nostru ar purta urmele nu numai ale conflictelor pe care le-am trăit în copilăria noastră personală, dar și ale angoaselor celor mai îndepărtate ale omenirii în cursul istoriei sale.” (A.Vergez, D.Huisman, *Curs de filozofie*, Ed. Humanitas, 1995). „Din moment ce nu există colectivitate fără mintal colectiv și fără concluzii reflexive, înseamnă că nu există societate fără cultură. Cultura generează obiceiuri sau uzanțe care au un rol social precis și important în <<funcționarea>> sistemului social total... între indivizi ca personalități, actori sociali și societate,

cultura este placa turnantă sau placenta care leagă cele două categorii... Sociologic, cultura trebuie considerată ca unul dintre cei mai importanți factori de progres ai unei societăți” (G.Cornuțiu, *Sociologie pentru medicină, Ed.Universității din Oradea, 2008*). Evident și propria noastră cultură este adânc și puternic înregistrată în mentalul colectiv și cel individual; cultura autohtonă a fost însușită și învățată în decursul istoriei ca cea mai eficientă formă de adaptare la mediu; de aici rezultă firescul procesului instructiv-educativ de a-l orienta pe drumuri cunoscute bătătorite ale propriei culturi, pentru a nu se consuma în eforturi zadarnice și fără utilitate. Ceea ce s-a întâmplat în ultimii ani este rezultatul firesc a unor încercări de reformare greșite ce au iritat prin consecințe: părinții, elevii, cadrele didactice și societatea. Zădărnicia eforturilor este clar dovedită prin rezultatele instructive și educative. La ce a dus acest haos cultural este relevant prin rezultatele evaluărilor externe. „Evaluarea realizată în 2006 după metodologia Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în sistemul PISA (Programme for International Student Assessment) pentru performanța generală a tinerilor de 15 ani, situează România pe locul 47 (47 la științe, 48 la lectură și 45 la matematică) din 57 de țări participante, 53,5%, 30 din elevii români fiind sub nivelul alfabetizării funcționale. Mediocritatea rezultatelor este mai îngrijorătoare prin raportare la evaluarea PISA din anul 2000, față de care se înregistrează o scădere a performanțelor școlare.” (Proiect, *Strategia integrată de dezvoltare a resurselor umane din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, 2009-2020*). „Dintre statele UE, România e pe ultimul loc.” (M. Covaci, *Gândul, 06.12.2007*).

Cauza acestor performanțe se regăsesc în haosul cultural care a atins și sistemul de învățământ producând confuzii, bulversări și frustrări confirmate printr-un anumit profil al absolventului cu anumite mentalități, atitudini și comportamente. „Absolvenților de învățământ preuniversitar le lipsesc deprinderi de muncă intelectuală autonomă, disciplinată, consecventă, deficitare fiind și aspectele atitudinale, ori legate de curiozitatea de a ști, de interesul de a face mai mult, ca investiție strategică în sine, de a se autoorganiza și a valorifica eficient, pentru sine, resursele avute la dispoziție. Din păcate, aceeași situație se perpetuează nu numai în sistemul formal, dar și la locul de muncă, ori în cadrul non și informal.” (Proiect, *Strategia integrată de dezvoltare a resurselor umane din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, 2009-2020*) cu consecințe:

- în învățământul superior intrări de slabă calitate, scăderea stachetei exigențelor, ieșiri de slabă calitate care intră în sistemul preuniversitar (cadrele didactice), determină o calitate mai slabă a actului didactic, ș.a.m.d.;
- la locul de muncă angajați care vor lucra conform pregătirii în această nouă cultură a mentalităților, atitudinilor și comportamentelor contraproductive, ce vor frâna, pe cât posibil, buna funcționare a acestora.

Este evident că în prezent este nevoie de o altă educație; rezultatele instructiv educative ale prezentului și criza economică nu ne mai dă timp de stagnare în starea de haos cultural.

România dorește o „reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică față de statele membre ale UE. ... România dispune de resurse naturale abundente. Acest lucru reflectă moștenirea unică a României și justifică astfel nevoia și bazele unei dezvoltări durabile, astfel încât aceste resurse să poată fi folosite eficient și efectiv în beneficiul generațiilor viitoare.” (citată din Planul național de dezvoltare 2007-2013, Guvernul României, Decembrie 2005).

Noi am trăit un experiment nefericit al bulversării culturale, de aceea re-implementarea conceptului de dezvoltare durabilă în România – cu respectarea specificului cultural autohton - este o șansă unică de diminuare a efectelor factorilor culturali perturbatori și de trecere spre o bunăstare economică a societății.

III. De ce dezvoltare durabilă a României – în context european?

România este europeană din multe puncte de vedere:

- istoric, istoria noastră este legată de istoria Europei. Acest spațiu carpato-danubiano-pontic este unul din leagănele poporului european, iar Dunărea calea de comunicație ce a unit acest spațiu geografic;
- geografic România este așezată aproape în centrul Europei;

-cultural elemente ale culturii și spiritualității spațiului carpato-danubiano-pontic le găsim răspândite în toată Europa;

- economic suntem parte a Uniunii Europene. O mare parte din resursele naturale, din capitalul societăților comerciale și bancare aparțin unor companii străine;

- populațional, o mare parte din forța de muncă a României se află distribuită prin diverse țări europene;

- politic suntem parte a Uniunii Europene. Nu se poate realiza o dezvoltare durabilă a UE dacă părți din UE rămân în urmă;

Cu toate că suntem parte a UE, nu trebuie să uităm că ne învecinăm cu o altă mare putere europeană și asiatică, Comunitatea Statelor Independente, ceea ce ne îndreptățește să dorim să avem o dezvoltare durabilă.

IV. De ce educație pentru dezvoltare durabilă a României – în context european?

Dacă până nu demult tradițiile ne asigurau dezvoltarea durabilă a societății românești, prezentul, ca urmare a haosului cultural și a evoluției științei și tehnicii, a lăsat tradițiile în uitare, efectul lor benefic fiind de multe ori disprețuit.

Școala este în prezent cea care poate repara greșelile făcute prin procesul instructiv educativ anterior. Calitatea, eficiența și utilitatea procesului instructiv educativ al școlii, a culturii educaționale la un moment istoric dat pentru societatea românească fiind de altfel obiectiv oglindită prin:

- dezvoltarea economică a societății românești;
- moralitatea și evoluția moralității comunităților;
- abilitățile și deprinderile practice ale indivizilor de a acționa în sensul dezvoltării durabile a societății.

Succesul unei dezvoltări durabile este condiționat de voința poporului respectiv de a și-o realiza. Pentru aceasta cetățenii trebuie educați, conștientizați de importanța și necesitatea asigurării unui mediu sănătos, sigur, propice existenței vieții în prezent cât și pentru generațiile viitoare.

Este nevoie să fie reînșuite cunoștințe și competențe privind dezvoltarea durabilă, încât individul să devină competent și încrezător, sporindu-i oportunitățile de acțiune pentru o viață productivă și sănătoasă, în armonie cu natura și cu preocupările pentru valorile sociale (reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, egalitatea dintre sexe, diversitatea culturală, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, managementul resurselor naturale și diversitatea biologică și a naturii).

Este de dorit ca jaloarele Educație pentru dezvoltare durabilă în România, ce vor urmări creșterea calității procesului instructiv-educativ, să fie adaptate specificului autohton prin:

- creșterea interesului față de problemele actuale ale societății românești prin dezvoltare profesională în vederea atingerii performanțelor cerute de societate, Asociația Patronatelor și a celorlalți parteneri sociali care investesc în învățământ. Promovarea în educație a primatului interesului național și a principiului subsidiarității;

- progres profesional continuu și de durată concretizat prin performanțe și competențe utile autohtonilor ce să țină pasul cu nevoile societății. Valorificarea potențialului intelectual în folosul societății românești;

- stimularea interesului cadrelor didactice și elevilor pentru Dezvoltări durabile a societății(DDR) și Educației pentru dezvoltare durabilă a societății (EDDR). Cunoștințe și competențe privind dezvoltarea durabilă, făcându-le mai competente și încrezătoare, sporindu-le oportunitățile de acțiune pentru o viață productivă și sănătoasă, în armonie cu natura și cu preocupările pentru valorile sociale;

- stimularea cercetării științifice în rândul elevilor și cadrelor didactice prin: stimularea interesului pentru cunoașterea mediului înconjurător; stimularea creativității elevilor și a cadrelor didactice prin realizarea de lucrări, activități, proiecte etc. pe teme privind DDR și EDDR; îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a conceptelor de DDR și EDDR;

- conștientizarea părinților și a comunității de calitatea muncii desfășurate de elevi și cadrele didactice privind DDR și EDDR; realizarea unor schimburi de idei între elevi, cadre didactice din diferite unități de învățământ din țară.
- conștientizarea părinților și a comunității de problemele majore ale epocii actuale: reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, diversitatea culturală, sănătatea, egalitatea dintre sexe, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, diversitatea biologică și a naturii, managementul resurselor.

Ca de nenumărate ori în trecut cadrele didactice se află în fața unor noi comenzi sociale ce impun cadrelor didactice o nouă *profesionalizarea a carierei didactice* prin alte activități de formare care să reformeze demersul didactic având în vedere jaloanele:

- O însușire temeinică, teoretică și practică, a conceptului de dezvoltare durabilă, a proceselor de dezvoltare durabilă și în special, a aspectelor de dezvoltare durabilă la locul de muncă, precum și a aspectelor specifice domeniului lor de activitate, să fie eficienți și un model de urmat.

- O nouă pregătire psihopedagogică, metodică și de specialitate (revizuirea metodelor de predare- învățare- evaluare) având în vedere obiectivele dezvoltării durabile.

- Înțelegerea rolului parteneriatului dintre școală și comunitate, necesitatea adaptării curriculum-ului la nevoile comunității locale, a implicării reale în funcționarea și dezvoltarea serviciului educațional, a asumării, de către autoritățile locale, a responsabilității privind furnizarea de servicii educaționale.

- Utilizarea în procesul de predare-învățare a resurselor educaționale locale, învățarea modului cum să fie descoperite și utilizate eficient. Asigurarea coerenței dintre materialele didactice folosite în educația formală și cele folosite în educația non-formală, asigurarea relevanței acestora din perspectiva dezvoltării durabile precum și obținerea lor facilă la nivel local.

- O bună cunoaștere în ceea ce privește dezvoltarea durabilă de către toți partenerii educaționali, conștientizarea acestora de efectele deciziilor ce contravin unui proces de dezvoltare durabilă și convingerea să urmeze principiile dezvoltării durabile. Sprijinirea activităților de educație informală și non-formală pentru dezvoltare durabilă.

- Formarea motivației pentru implicarea în viața socială a comunității ca domeniu relevant pentru a-și utiliza pregătirea profesională în practică extrașcolară. Manifestarea inițiativei și a disponibilității de a aborda spre rezolvare sarcini ale comunității, situații cotidiene sau probleme practice în care să-și pună în valoare competențele.

- Dobândirea de:

- abilități cu caracter social (cultivarea și dezvoltarea unor aptitudini și atitudini socio-profesionale optime, schimbarea mentalităților, colaborarea cu comunitatea într-o manieră care să fie acceptată de comunitate care să conducă la dezvoltarea durabilă a comunității și în creșterea încrederii în școală, încurajarea autorefecției și dezvoltării profesionale);

- abilități cu caracter școlar, ce să conducă la încurajarea autorefecției și dezvoltării profesionale a elevilor. Competențe constructiv-creative, constructiv – acționale; cerute de comanda socială a momentului istoric actual.

Este mai mult decât evident importanța comunicării la clasă și în societate în acest moment istoric al implementării Dezvoltării durabile. Comunicarea va eșua dacă noi cadrele didactice, vom dovedi că: scopul acțiunilor noastre este de a distruge cultura educabililor și a societății în care trăiesc pentru a-i face sclavii altor culturi; și că la nivel de clasă și școală ne lipsește unitatea de acțiune în lipsa unei culturi educaționale la nivel de școală – ca parte a culturii autohtone.

Într-un final, care de fapt nu este final, ci un deschizător de noi abordări a demersului didactic într-un sistem de referință implacabil „axa timpului” cu „...omu-i schimbător, /Pe pământ rătăcitor,” dar dornic de a fi nemuritor prin „binele” lăsat urmașilor , urmașilor lui. În acest

context, Educația pentru dezvoltarea durabilă (EDD) este un mare pas în formarea cadrelor didactice care să ofere elevilor lor un parcurs de învățare util, coerent și complet; relevant prin prosperitatea societății și a membrilor ei.

Așteptări dorite de la simpozion ca proces de formare continuă sunt cuprinse în creșterea numărului de cadre didactice care să poată:

- răspunde nevoilor actuale și viitoare ale elevilor și comunității în care lucrează;
- să-și adapteze demersul didactic la contextul socio-economic și cultural al comunității lor;
- să aibă inițiative, schimburi de bune practici și diseminarea rezultatelor muncii lor;
- să găsească soluții de dezvoltarea durabilă în adaptarea școlilor la așteptările societății, și la pregătirea elevilor pentru o muncă ce să-i asigure prosperitate lui și familiei sale.

Pentru elevi:

- elevii să devină cetățeni mai conștienți de realitățile înconjurătoare, activi pentru rezolvarea lor și creativi prin soluțiile propuse;
- șanse crescute de a devenii productivi și prosperi în propria lor țară;
- reducerea numărului de cetățeni expatriați.

Pentru școală și comunitate:

- curriculum la decizia școlii, curriculum al comunității;
- un nou statut al cadrelor didactice în comunitate, oameni utili comunității.

Profesor Laurențiu Jude
Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

FIȘĂ DE ÎNSCRIERE LA SIMPOZIONUL
„Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european”
 ediția a XI-a, 06 decembrie 2019

NUME ȘI PRENUME:

.....

Profesia:

.....

(Dacă sunt 2 autori la un articol, se trec amândoi pe aceeași fișă de înscriere.)

Numele unității de învățământ:

Adresa participantului: Localitatea....., Str....., bl.....,
 sc....., etj....., ap....., județul cod poștal

Telefon (personal / de contact) : E-mail:

Secțiunea

Titlul lucrării:

Mod de participare: directă la susținerea lucrării în locația Centrul de informatică Colegiul Național
 „HCC” Alba Iulia

NOTA DE INFORMARE ȘI CONSIMȚĂMÂNT

privind prelucrarea datelor cu caracter personal și publicarea lucrărilor de către CCD Alba

Conform cerințelor REGULAMENTULUI(UE) PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI nr.679 din 27 aprilie 2016 și a Directivei 95/46/CE Casa Corpului Didactic Alba cu sediul în Alba Iulia, str. Gabriel Bethlen nr. 7, jud Alba, are obligația de a administra în condiții de siguranță și numai pentru scopurile specificate, datele personale pe care ni le furnizați despre dumneavoastră, în calitate de formabil sau participant la programe de formare și simpozioane în conformitate cu prevederile legale.

Scopul prelucrării datelor este prelucrarea în cazuri prevăzute prin temei legal: organizarea, desfășurarea, evaluarea și monitorizarea activităților simpozionului, completarea adeverințelor/diplomelor de participare, scopuri statistice, de marketing și comunicare electronică prin intermediul e-mail-ului, SMS-ului, telefonului.

Ca urmare sunt de acord cu publicarea materialului trimis pe adresa de E-mail: dezvoltare_durabila_romania@yahoo.com, pagina web a CCD Alba în publicația „Educația pentru dezvoltare durabilă a României”. Responsabilitatea celor scrise în material revine exclusiv autorului / autorilor, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a drepturilor de autor, editura „Universul Școlii” Alba nefiind implicată financiar în eventualele litigii. Copy right-ul va fi asigurat de către autor. Materialele primite nu se restituie autorilor.

Prin luarea la cunoștință și semnarea prezentei Note de informare și consimțământ îmi exprim consimțământul cu privire la publicarea lucrării trimise de mine/noi și prelucrarea datelor cu caracter personal descrise în prezenta Fișa de înscriere.

De acord

Data,

Nume și prenume,

Semnătura,

.....

.....

.....

.....

.....

.....